

ת"פ 9700/08/13 - מדינת ישראל נגד חנן אלימלך, יובל אלימלך

בית משפט השלום בקצרין

ת"פ 9700-08-13 מדינת ישראל נ' אלימלך (אסיר)
ואח'

בפני בעניין:	כבוד השופט דניאל קירס מדינת ישראל באמצעות נציג היועץ המשפטי לממשלה, עוה"ד צביקה כוחן
המאשימה	נגד 1. חנן אלימלך (זוכה) 2. יובל אלימלך באמצעות ב"כ עוה"ד שלמה גדרון
הנאשמים	

גזר דין (הנאשם 2)

הנאשם 2, יובל אלימלך, הורשע ביום 16.3.2017 בעבירות כדלקמן:

- א. **הכנסת חומר זר** לשמורת טבע, בניגוד לתקנה 4 לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנהגות), התשל"ט-1979 (להלן: **התקנות**) וסעיף 57(ב) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998 (להלן: **החוק**);
- ב. **הכנסת רכב לשמורה** בניגוד לתקנה 5 לתקנות וסעיף החוק הנזכר;
- ג. **הליכה בשמורה שלא בדרכים ובשבילים המסומנים על ידי הרשות כמיועדים להולכי רגל** בניגוד לתקנה 10 לתקנות וסעיף החוק הנזכר;
- ד. **הקמת "מיתקני חניה אחרים"** בניגוד לתקנה 11 לתקנות וסעיף החוק הנזכר;
- ה. **עיסוק ורוכלות** בשמורה בניגוד לתקנה 14 לתקנות וסעיף החוק הנזכר.

הנאשם 2, ואביו הנאשם 1 אשר זוכה מהמיוחס לו בכתב האישום, הם תושבי שאר יישוב, המצוי בקרבתה של שמורת הטבע נחל חרמון. בכתב האישום נטען כי במהלך השנים 2010 עד 2013 ביצעו הנאשמים בתחום שמורת הטבע

פעילות עסקית שכללה הקמת סככות צל והבאת ציוד מחנאות, והכניסו למקום עגלת קיוסק ורכלו בה, והשכירו לנופשים מקום חניה. המאשימה טענה לתשעה מקרים בהם ביצעו הנאשמים פעילות כאמור. שטח שמורת הטבע לא היה מסומן בשילוט במקום הרלוונטי לכתב האישום המתוקן. בהכרעת הדין נקבע כי האכרזה על שמורת הטבע ותכנית בנין עיר הקובעת את גבולותיה הן בבחינת דין, ונאשם המבקש לטעון שלא ידע אותם, הנטל עליו להצביע בהקשר זה על ספק סביר (בבחינת טעות במצב הדברים, לפי סעיפים 34 ו-34יט לחוק העונשין, התשל"ז-1977; פס' 3-7 להכרעת הדין). נקבע, כי הנאשם 1, אביו של הנאשם 2, היה מודע לגבולות השמורה במקום הרלוונטי לכתב האישום (מודע ממש, ולא רק ידיעה קונסטרוקטיבית) כבר בשנת 2004. נקבע כי הנאשם 2, מושא גזר דין זה, נכח במדידה שבוצעה מטעם התביעה ביום 4.10.2011 (פס' 10 - 13 להכרעת הדין). עוד נקבע, כי טענות הנאשמים לפיהן סברו שהשטח הנטען הוא שטח שהוקצה להם בידי יישובם שאר יישוב, או כי מדובר בשטח באחריות רשות המים אשר ביקשה שהם יפעלו במקום או אישרה את פעילותם במקום, אינן מעלות ספק סביר בקשר לידיעתם שמדובר בשטח שמורת טבע. מתוך תשעת המועדים שנטענו בכתב האישום המתוקן, המאשימה הוכיחה באמצעות ראיות שעמדו ברף ההוכחה בדין הפלילי, כי הנאשם 2 ביצע עבירות במודע רק בחלק מהמועדים הנטענים. מדובר, במועדים החלים לאחר המועד שבו נכח הנאשם 2 במדידת גבולות שמורת הטבע במקום. אבי הנאשם 2, הוא כאמור הנאשם 1, זוכה מהמיוחס לו בכתב האישום המתוקן: למרות שהוכח שפעילות מסחרית שביצע הנתבע 2 באזור שמורת הטבע היתה פעילות מסחרית משותפת שלו ושל אביו הנאשם 1, הובאו ראיות לפעילות שבוצעה, מבחינה פיזית, בידי הנתבע 2 בלבד. כאשר גבולות שמורת הטבע לא היו מגודרים וגם לא היו סימני תכסית או תבליט ברורים המבדילים בין שטח שמורת הטבע במקום לבין שטח במקום שאינו נכלל בשמורת טבע, לא הוכח מעבר לספק סביר שהאב, שלא הוכח שנכח פיזית במקום, ידע שבנו הנאשם 2 מבצע את המעשים בגינם הורשע דווקא בתוך תחום השמורה, להבדיל משטח שאינו נכלל בשמורה והנמצא מטרים בודדים ממנה (פס' 60 להכרעת הדין).

המאשימה הוכיחה כי נמצא ביום 6.5.2011 כי הנאשם 2 הציב שלט פרסום למכירת גלילות אשר גרם לאחרים ללכת למקום אסור בשמורת טבע (ביצוע באמצעות אחר הנעדר מחשבה פלילית לפי סעיף 29(ג)(3) לחוק; ראו פס' 23).

כן הוכיחה המאשימה כי ביום 27.5.2012 נמצא כי הנאשם 2 הכניס ערסל, שולחן ופח זבל לתוך תחום שמורת הטבע (פס' 27).

המאשימה הוכיחה כי ביום 10.5.2013 גבה הנאשם 2 כסף בתמורה להנחיית שני קרוואנים בשטח השמורה בידי נופשים, אשר אף הבעירו מדורה בתחום השמורה. נקבע, כי הנאשם 2 ביצע פעילות מסחרית בשמורה, הכניס רכב (קרוואנים) בתשלום ואפשר לאנשים לשהות במקום האסור להליכה בשמורה בתשלום, וגרם לכך שתבער מדורה בתחום השמורה (פס' 43).

הוכח, כי ביום 16.5.2013 הקים הנאשם 2 סככת צל בתחום שמורת טבע (מתחתיה הוקמו בידי אחרים, אוהלים; פס' 44-45).

סימן א'1 לפרק ו'1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (חוק העונשין (תיקון מס' 113), התשע"ב-2012 (ס"ח 101)) מבנה את שיקול הדעת של בית המשפט בגזירת העונש.

1. מתחם העונש ההולם

א. הערכים החברתיים הנפגעים

חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998 (להלן- חוק גנים לאומיים) נועד לשמירה על ערכי הטבע, על שמורות טבע ועל המערכת האקולוגית ונפוי הארץ בשמורות השונות, בגנים הלאומיים, באתרי המורשת ובשטחים הפתוחים.

ראו דברי ההסבר להצעת חוק גנים לאומיים ושמורות טבע, התשכ"ב-1962, ה"ח 528 לפיהם:

"הצמח והחי, שיש בהם ענין של מדע ושל נוי, מהווים פינות תרבות בכל ארץ מתוקנת. בימינו, כשהמכונה והתכשירים הכימיים חודרים לכל מקום וכשאמצעי התובלה מאפשרים להגיע בקלות לכל פינה, נשקפת ביותר סכנת ההשמדה לצמחים ולבעלי חיים נדירים."

נדרשת עזות מצח לא מבוטלת כדי להיכנס במודע לשמורת טבע ולעשות בה פעילות עסקית של רוכלות, מכירת מקומות לחניית קראוונים, הצבת שולחנות וכיוצ"ב. עריכת פעילות מסחרית בשמורת טבע ללא היתר או רשיון היא מעשה מכוער וחמדני, שכן היא מהווה גזלת נכס ציבורי רגיש, מיוחד ופגיע, השייך לציבור כולו, לשם עשיית רווח פרטי. היא פוגעת בערכים החברתיים הישראליים בדבר אהבת הארץ וידיעתה "דרך הרגליים".

ב. מידת הפגיעה בערך החברתי הנפגע

בענייננו מדובר בפגיעה בלתי מבוטלת בערכים החברתיים הנפגעים. אמנם יש פגיעות חמורות יותר - הנאשם 2 לא הקים, למשל, מבני קבע בשמורת טבע. אולם הוא ביצע שורה של עבירות בענין התנהגות בשמורת טבע, לרבות החניית קרוואנים וגרימת הבערת מדורה בשמורת טבע, וכל זאת לשם עשיית רווח כלכלי.

כאן המקום לציין את הטענה עליה חזרו הנאשמים מספר פעמים במהלך המשפט, לפיה המקום מושא ענייננו היה בגדר "מזבלה" עד שהחלה פעילותם בה, וחזר להיות "מזבלה" לאחר מכן. טענות מסוג זה, הנשמעות לא אחת מהמשתלטים על קרקע ציבורית מתוך מניעים מסחריים פרטיים, אין בהן כדי לתרץ את ביצוע העבירות. עם זאת, וכפי שיפורט

בהמשך, מצאתי בענייננו כי הנאשמים לא הותירו טענה זו ללא בסיס, והיא צריכה להילקח בחשבון במידת הענישה.

ג. מדיניות הענישה

המאשימה הפנתה ל-ת"פ (אי') 1533/07 **המשרד להגנת הסביבה נ' אלימלך** (13.7.2011) (להלן: ענין **המשרד לאיכות הסביבה**). שם הורשעו נאשמים בעבירות על סעיפים 30(ד) ו-57(א) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998 ועל תקנות שמורות הטבע (סדרים והתנהגות), התשל"ט-1979, בכך שערכו מסיבה בה השתתפו כ-50 אנשים, הפעילו גנרטור ומערכת תאורה, השמיעו מוסיקה בעוצמה רבה מתוך מערכת הגברה, הקימו דוכן לממכר משקאות, הבעירו מדורות בתחום השמורה תוך שהם גורמים לכלוך לקירות הקניון, קישטו סלעים ואבנים והשליכו בשטח פסולת רבה שכללה בין היתר, בקבוקים, ניירות ובדלי סיגריות (שם פס' 3). נקבע כי על הענישה להיות כלכלית ומשמעותית, על מנת למנוע תמריץ לביצוע עבירות דומות הן על ידי הנאשמים שם, הן על ידי עבריינים בכוח (פס' 13). הושת קנס בסך 15,000 ₪ על כל אחד משני נאשמים (ולגבי שני נאשמים נוספים, לגביהם נקבע כי חלקם בעבירה היה קטן יותר, וראו פס' 9, נקבעו קנסות נמוכים יותר - קנס בסך 10,000 ₪ על אחד מהם, ועל השני, נוכח נסיבותיו האישיות (ראו פס' 14), הושת קנס בסך 5000 ₪ בלבד). על כל אחד מהנאשמים הושתה בנוסף, התחייבות בסך 20,000 ₪. הגם שהנסיבות בענין **המשרד לאיכות הסביבה** היו חמורות יותר מאלה שבענייננו, מדובר בגזר דין רלוונטי.

ב-ת"פ (אי') 49401-02-13 **מדינת ישראל נ' מיארה** (16.9.2014), הושת על נאשם, אשר עסק בשלושה מועדים שונים ברוכלות בשמורת טבע, 3 חודשי מאסר על-תנאי; קנס בסך 4,500 ₪; והתחייבות בסך 20,000 ₪.

המאשימה הפנתה בנוסף לגזרי דין בענין פגיעה פיזית באזורי חוף (ראו ת"פ (שלום חי') 1260/08 **המשרד להגנת הסביבה/מחוז חיפה נ' עזרן** (20.5.2008); ת"פ (שלום נצ') 12960-03-10 **מדינת ישראל נ' גולן** (23.2.2011)), אולם מקובלת עלי טענת הסנגור הנכבד, לפיה גזרי דין אלו רלוונטיים פחות לענייננו, בו לא נטען כי נגרם נזק פיזי לשמורה.

ד. הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה

1. **תכנון מוקדם** - מדובר בעבירה מתוכננת.
2. **חלקו היחסי של הנאשם ומידת השפעתו של אחר עליו** - לא הוכח כי אבי הנאשם 2, הוא הנאשם 1, עבר עבירה, שכן הוכחה רק השתתפותו של הנאשם 2 בפעילות הפיזית בשמורת הטבע.
3. **הנזק הצפוי מביצוע העבירה** - ראו לעיל, בענין הפגיעה בערכים המוגנים.
4. **הנזק שנגרם מביצוע העבירה** - ראו לעיל, בענין הפגיעה בערכים מוגנים. הנאשמים הגישו תמונות המצביעות על זבל במקום, בתמיכה לטענתם לפיה המקום היה בגדר "מזבלה" לפני ואחרי נוכחותם בו (נ/25; ע' 149).

לפרוטוקול), והמאשימה לא טענה שאין מדובר בתמונות של המקום מושא עניינו. תמונות אלה מצביעות על כך שיש ממש בטענה זו של הנאשמים, אשר אמנם אינה מצדיקה את ביצוע העבירה, אולם צריכה להילקח בחשבון במסגרת הענישה.

5. **הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה - מניע מסחרי.**

6. **יכולתו של הנאשם להבין - לא נטען לקושי בענין זה.**

7. **יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה - לא נטען לקושי בענין זה.**

8. **מצוקה נפשית עקב התעללות על ידי נפגע העבירה - לא רלוונטית.**

9. **קרבה לסייג לאחריות - הנאשם לא טען בענין זה.**

10. **אכזריות, אלימות והתעללות - לא מתעוררות.**

11. **ניצול לרעה של כוחו של הנאשם, של מעמדו או של יחסיו - אין טענות בענין זה.**

12. **מצבו הכלכלי של הנאשם (לענין הקנס):** הנאשם טען כי יש לו יתרת זכות בבנק בסך 300 ₪ והלוואה בסך 16,000 ₪, וכי הוא אינו חותם בלשכת התעסוקה מפאת בושה. כן נטען כי משפחת הנאשמים סבלה התדרדרות כלכלית קשה מאחר והנאשם 1 ואחי הנאשם 2 ריצו עונש מאסר עקב סכסוך שכנים. נטען כי המשפחה שקעה בחובות בסך של כ-500,000 ₪. שום דבר מטענות אלה לא זכה לגיבוי בראיות (לענין תמיכת טענות בענין מצבו הכלכלי של הנאשם באסמכתאות ראו רע"פ 3542/13 **כחלון ופייגנבאום חברה לבניין והשקות בע"מ נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה נתניה** (15.7.2013)). זאת, למעט העובדה שהנאשם 1 היה לתקופה מסוימת אסיר, שכן הוא הופיע לדיונים שבפני כאסיר.

ה. **מתחם העונש ההולם:** אני קובע כי מתחם העונש ההולם בנסיבות ביצוע העבירות בעניינו עומד על 0-3 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 3000 עד 15,000 ש"ח והתחייבות.

2. גזירת העונש של הנאשם:

א. הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה

1. **פגיעת העונש בנאשם -** ראו לעיל בענין מצב כלכלי.

2. **פגיעת העונש במשפחת הנאשם -** ראו לעיל.

3. **נזק שנגרם לנאשם מביצוע העבירה ומההרשעה -** הנאשם מבקש את ביטול הרשעתו, בטענה שההרשעה תקשה עליו בקבלת עבודה. ככלל, הרשעה בעבירה פלילית עלולה להקשות על מאמציו של אדם למצוא עבודה. לא

מדובר במקרה יוצא דופן בו אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה או פגיעה חמורה בשיקומו אשר תצדיק הפעלת החריג חלף הכלל, שהוא הרשעה (ראו"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, 341-342 (1997)).

4. **נטילת אחריות ומאמצים לחזרה למוטב** - לא מצאתי בנאשם 2 נטילת אחריות. הוא טען בטיעונים לעונש כי הכל נעשה בתום לב, שכן הוא קיבל ייעוץ לא נכון בענין רשיון הרכלות שקיבל בקשר לקיוסק; טענה זו, אף אם הייתי מאמין לה, כמובן אינה מסבירה מכירת מקומות להחניית קרוואנים לנופשים בשמורת טבע, גרימת הליכה במקום אסור בשמורת טבע, גרימת הבערת אש בשמורת טבע וכיוצ"ב.

5. **מאמצים לתיקון תוצאות העבירה** - הסנגור טען כי הנאשמים יצאו משטח השמורה ואינם פועלים בו עוד.

6. **שיתוף הפעולה של הנאשם (שיקול לקולא)** - הנאשם ניהל משפטו, על-פי זכותו המלאה לעשות כן (וכפי טענת הסנגור, חלק מהאישומים נגדו אכן לא הוכחו מעבר לספק סביר).

7. **התנהגות חיובית** - לא נטען בענין זה.

8. **נסיבות חיים קשות** - ראו לעיל הטענות בענין מצבו הכלכלי של הנאשם. נטען בנוסף כי אמו של הנאשם 2 בן ה-32, חולה בפיברומיאלגיה.

9. **התנהגות רשויות אכיפת החוק** - טענות לענין אכיפה בררנית נדחו, לגופן, בהכרעת הדין (פס' 47-48).

10. **חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה** - זמן ארוך עבר מאז ביצוע העבירות בשנים 2011-2013.

11. **עבר פלילי או העדרו** - אין לנאשם 2 עבר פלילי.

ב. **שיקום; הגנה על שלום הציבור; הרתעת היחיד; הרתעת הציבור** - אין נתונים שיש בהם כדי להצדיק חריגה ממתחם הענישה ההולם במקרה זה.

ג. **נסיבות נוספות** - אין נתונים.

לאור כל האמור, אני משית על הנאשם 2 עונשים כדלקמן:

א. חודש מאסר על-תנאי. התנאי הוא שהנאשם 2 לא יעבור עבירה על הפרק השמיני לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998 או תקנות שמורות טבע (סדרים והתנהגות), התשל"ט-1979, במשך שנתיים.

ב. קנס בסך 8,000 ₪ או 90 ימי מאסר תחתיו. מובהר כי השיעור הנמוך של הקנס הוא בעקבות ביסוס טענת הנאשמים בענין הזבל המצוי באזור בשמורת הטבע מושא ענייננו מאז עזבו אותו. הקנס ישולם ב-16 תשלומים חודשיים,

שוים ורצופים מיום 1.7.2017 ועד לפרעון הקנס. אי ביצוע תשלום כלשהו במועדו ובמלואו יעמיד את יתרת הקנס לפרעון מיידי.

ג. הנאשם 2 יחתום על התחייבות בסך 10,000 ₪ להימנע במשך שנתיים מעבירה לפי הפרק השמיני לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998 או תקנות שמורות טבע (סדרים והתנהגות), התשל"ט-1979.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בנצרת תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ח' אייר תשע"ז, 04 מאי 2017, בהעדר הצדדים.

דניאל קירס, שופט